

הנביא (כ"ט, יג-יד) "יען כי נגש העם הזה בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחק ממני ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה, לכן הנני יוסף להפליא את העם הזה הפלא ופלא ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר", ומבואר בזה עד כמה עומק הדין נורא ואיום, שאם מקיימים את המצוות בדרך "מלומדה", אע"פ שמקיימים את כל המצוות כולם, מ"מ כיון שהכל נעשה מן השפה ולחוץ בלא לקבל לתוך הלב את הדברים - ובלא לקיים המצוות כעומד לפני המלך, אז הקב"ה מפליא רח"ל מכותיו בעם ישראל, ה"י, ואשרי מי שזוכה לקיים את המצוות בשמחה ובהתלהבות, כעומד לפני המלך ממש.

גודל קדושת התורה

"בזאת יבוא אהרן אל הקדש", (ט"ז, ג). במדרש כאן (ויקרא"ר כ"א, ו) איתא "בזאת יבוא אהרן, בזכות התורה שנקראת זאת, שנאמר וזאת התורה", ע"כ. ומבואר בדברי חז"ל דבר נפלא, שאע"פ שהכהן גדול נמצא לפני ולפנים בקודש הקדשים, מ"מ אין די לו בעצם זכות הכהונה ובכח קודש הקדשים ובכח יום הכיפורים, אלא צריך הוא את כח התורה כדי שיוכל לכפר על בני ישראל, ומבואר שכח התורה היא למעלה מהכל, וכן אמרו כן חז"ל (תורת י"ג ע"א) "ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ, שנאמר יקרה היא מפנינים - מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים". והגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל היה מתבונן בדברי חז"ל הללו ואומר, האדם המקודש ביותר הוא הכהן גדול, הזמן המקודש ביותר הוא יום כיפור, והמקום המקודש ביותר הוא קודש הקדשים, וא"כ אין לנו מושג מהו גודל הקדושה והמעלה כאשר מתאחדים שלושת הקדושות הללו יחד ביום הכיפורים בזמן כניסת הכהן גדול לקודש הקדשים, אך מ"מ חביב לפני הקב"ה תורתם של תלמידי חכמים שלומדים את התורה בקדושתה, יותר מעבודת כהן גדול לפני ולפנים!

וזוהו לימוד מוסר לדין - ובפרט בימים טרופים אלו כאשר קשה ללמוד כמו בימים כהרגלם, שלא להרפות ח"ו בלימוד התורה, שלימוד התורה חשוב מאוד בעיני הקב"ה יותר מעבודת כהן גדול לפני ולפנים. וכבר אמרו חז"ל (סנהדרין צ"ט ע"א) שמי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק הרי הוא מבזה ה', ועליו נאמר (במדבר ט"ו ל"א) "כי דבר ה' בזה הכרת תכרת הנפש היא", רח"ל, ומאידך, מי שמכיר בגודל הזכות לעסוק בתורה הקדושה ומנצל הזמן ללימוד התורה, הרי הוא מייקר את הקב"ה ותורתו הקדושה.

נדב ואביהו היו מנותקים לגמרי מכל שייכות לעולם הזה
"אחרי מות שני בני אהרן בקרבנם לפני ה' וימותו", (ט"ז, א). יש לפרש כוונת הלשון "בקרבנם לפני ה' וימותו", שבני אהרן לא מתו כעונש בעבור חטאם, אלא מתו משום שנתקרבו כל כך לה' עד שהתפשטו ממציאותם הגשמי וכבר לא היה להם מקום בעולם הזה אלא בעולם הבא לבד, וזהו "בקרבנם לפני ה' וימותו", שמרוב קרבתם לקב"ה וניתוקם מכל שייכות לגשמיות, ראה הקב"ה שאין מקומם בעולם הזה אלא בעולם הבא שכולו רוחניות. ובמשה רבינו מצינו שאע"פ שהוא עלה למרום והיה שם כמלאך בלא אכילה ושתייה, מ"מ "וירד משה מן ההר אל העם" והיה מבין את צורך העם, אבל נדב ואביהו היו פרושים מהעולם הזה ולא היה להם שיע ושיח בעסקי העולם הזה, וכמבואר בחז"ל (ויקרא"ר כ"ט, ב) שנדב ואביהו לא היה להם נשים ובנים. וזהו גם יסוד טעמם של נדב ואביהו שהתירו לעצמם להיכנס לקודש הקדשים, כי מאחר שלא היו שייכים לעולם הזה כלל, הם סברו שאינם בגדר "אדם" כלל ואינם בכלל האזהרה דוכל "אדם" לא יהיה באוהל מועד, וכמבואר בחז"ל (ויקרא"ר כ"א י"ב) שהכהן גדול ביום הכיפורים לא היה בגדר אדם כלל כיון שהגיע להתפשטות הגשמיות, ולכן לא היה כלול בתוך האזהרה ד"וכל אדם לא יהיה באוהל מועד".

קיום המצוות בהתלהבות ובשמחה ולא בדרך מלומדה

"ואל יבוא בכל עת אל הקודש", (ט"ז, ב). בטעם הדבר יש לומר, שאם היה הכהן גדול נכנס בכל יום לקודש הקדשים, היה הדבר נעשה קל בעיניו ולא היה נכנס למקום בקדושה ובטהרה וביראה ברתת ובזיע, ולכן לא היה נכנס למקום אלא פעם אחת בשנה כדי שייכנס בקדושה ולאחר הכנה כראוי, שכך הוא טבע האדם שדווקא מצוות הבאות מזמן לזמן כמו שופר ולולב, מקיימים אותם בהתרגשות ובהתלהבות יותר מתוך הכנה רבתא כראוי.

ועיקר עבודת היהודי בעולמו - (ובמיוחד בן תורה) לקיים כל מצווה בהתלהבות ובהתרגשות, וכשם שמקיים מצוות שופר ולולב בהתלהבות ובהתרגשות, כך גם יתרגש וישמח מאוד בכל יום כשמניח תפילין וכשלומד התורה הקדושה וכדו', ובכל יום יהיו בעיניו כחדשים, וכאילו היו בא לראשונה בחייו לעבוד את עבודת הקודש, וירגיש שהקב"ה נמצא לפניו ממש, וישמח שזוכה לקיים ציווי הבורא ית"ש ולעבדו. ועל עניין זה נתנבא ישעיה

ליקוט דברי חיזוק ואמונה שנאמרו בהזדמנויות שונות על המצב (חלק א')

בעולם כלל אלא הכל מיד ה' ממש, אז בוודאי ניוושע בישועה גמורה. (ובנותן טעם לציין כי כאשר שמע מרן שליט"א על אחד שכולו מלא חרדה מהמצב, שלח רבינו למסור לו שיאמר בכל יום הרבה פעמים, "אני מאמין שאין טבע ומקרה בעולם כלל אלא הכל תלוי בגזירת עליון", ויעיל לו בס"ד).

שמירת כללי הבריאות

[ה] יש לשמור על כללי הזהירות להתרחק זה מזה כראוי וכו', אמנם מאידך גיסא, אין להיכנס להגזמות והפלגות בעניין זה, ועל כל החששות רחוקים שיש בהם ספק ספק ספיקא מוטב לסמוך ולבטוח על זה בה', ובכלל יש לדעת ד"פחד מוות" יותר גרוע ממוות עצמו, וצריך לראות שלא לפחד מהקורונה, אלא לפחד רק מבורא עולם בלבד!

השגחת הקב"ה המיוחדת בארץ ישראל

[ו] על תושבי ארץ ישראל מוטל חיוב הודאה מיוחדת - להודות ולשבח לקב"ה שמצילנו שהמצב בכי טוב בארץ הקודש ביחס לשאר המדינות, ובוודאי זהו מהשגחת הקב"ה הפרטית בארץ ישראל יותר משאר ארצות, וכמו שנאמר (דברים א, י"ב) "ארץ אשר ה' אלוקיך דורש אתה תמיד עיני ה' אלוקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה".

מחאה על הפריצה באיסור מסירה לשלטונות

[ז] יש למחות על מה שנפרץ לאחרונה איסור מסירה, ורבים מדמים כביכול מותר למסור לשלטונות כל מי שעובר על תקנות הממשלה, וזה בוודאי אינו, ויש לשאול חכם מובהק בכל מקרה לגופו אם הוא נחשב בגדר פיקוח נפש כדי להתיר בו איסור מסירה שהוא מן החמורות שבחמורות, ואין להתיר עניין חמור זה בלא שאלת חכם בכל מקרה לגופו.

[א.ה.] ועי' עוד במכתב מרן רבינו שליט"א משבוע שעבר שם באו הדברים בארוכה, והבאנו הדבר השתא בקצרה בשנית, מתוך דברים שדיבר רבינו שליט"א השבוע בביתו פעמים רבות בכאב ובצער).

א.ה. בעקבות מצב החירום השורר כעת, כאשר בלתי ניתן להיכנס למרן שליט"א כמו בימים ימימה, ביקשנו מאחד מבני משפחתו של רבינו הנמצא בתוך הבית, שיואיל לכתוב עבורינו כמה עניינים מדברי החיזוק והאמונה שרגיל רבינו לדבר בעת הזאת לעיתים שונות בפני בני ביתו, בכדי שיהיה מזה תועלת הרבים לחיזוק האמונה, ותשוח"ח לו על מסירת הדברים, ולקוצר המקום בגליון לא הובא אלא חלק, ואי"ה בשבועות הקרובים נביא עוד עניינים.

להתבונן באהבת ה' לעמו

[א] יש להסתכל בעיקר על הניסים ולא להתמקד כל הזמן באסונות, והעיקר לזכור בכל עת שהקב"ה אוהב אותנו, ועושה הכל לטובתינו, ד"את אשר יאהב ה' יוכיח".

[ב] יצוין שכאשר נשאל מרן שליט"א היאך להסתכל על המציאות הזאת שסגר הקב"ה בעדנו דלתי בתי הכנסיות, האם אין לראות בזה בחינת "עבד שבא למוג כוס לרבו ושפר לו קיתון על פניו" - וכביכול אומר לנו הקב"ה אינני חפץ בתפילות שלכם בבתי הכנסיות, השיב מרן שליט"א דחס ושלום לדבר כן, ואדרבה, הקב"ה הביא עלינו צרות אלו כיון שהוא מתאוה לתפילתנו, וכדי שנצעק אליו מעומק הלב הכביד הצרה באופן שלא היה לעולמים).

את אשר התעללתי במצרים

[ב] הקב"ה משחק בכל האומות בבחינת "את אשר התעללתי במצרים", כדי שכל העולם כולו יכופף קומתו ויכיר בקטנות כוח האדם וכי יש בורא ומנהיג השליט מלמעלה על כל הבריאה. כך לדוגמה ראש ממשלת אנגליה דיבר בגאווה באומרו "אנחנו לא ניכנע לקורונה", ולבסוף הקב"ה ביטל אותו לגמרי והוא עצמו נחלה בקורונה, והוכרח לכופף קומתו ולהבין כי אינו שליט בבריאה, וזהו כל מטרת מגיפה זו שנכיר ונדע שיש מצבים שהאדם אינו בעל הבית, ואינו יכול לפעול כלום, והקב"ה בלבד הוא השליט בעולמו.

מה יעשה אדם ויניצל

[ג] יש להתפלל בכל יום להינצל ולהרבות בצדקה וחסד, והעיקר שבעיקרם - שיהיה ברור אצל כל אחד שאינו סומך על אף אחד אלא רק על הקב"ה בלבד שרק הוא יכול להושיע, וכשנכיר ונדע בבירור שאין שום טבע ומקרה

לע"נ הרה"ג ר' אברהם ישעיהו הבר זצ"ל, ר"מ בשיבת נחלת אשר ויו"ר ארגון מתנת חיים, מתלמידיו של מרן שיבדלחט"א בכולל בהר נוף מרן רבינו שליט"א דיבר בשבח תלמידו זצ"ל שהיה יחיד בדורו בהצלחת נפשות, והיה כולו לשם שמים, לא חיפש לא כבוד ולא ממון ועמד במסירות נפש להמשיך בשליחותו בקודש גם לאחר שקמו עליו זדים להעליל עליו עלילות שוא ווי לה האי שופרא דבלי בארעא, אה! איננו כי לקח אותו אלוקים במגיפה, חבל על דאבדין ולא משתכחין, ת.נ.צ.ב.ה.

יסוד החילוק בבגדי הכהן גדול בין עבודתו בחוץ לבפנים

"כתונת בד קודש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגור ובמצנפת בד יצנוף" (ט"ו, ד). ופירש"י "מגיד שאינו משמש לפניו בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ, שיש בהם זהב, לפי שאין קטיגור נעשה סניגור, אלא בארבעה, ככהו הדיוס, וכולן של בויץ", ע"כ. ומבואר בדברי רש"י, שהטעם שהכהן גדול היה נכנס לעבודתו בקדשי הקדשים בבגדי לבן ולא בבגדי זהב כבכל השנה, הוא כדי שלא יזכיר את עגל הזהב שחטאו בו ישראל. ויש להבין א"כ מה נשתנה עבודת חוץ ששימש בהם בבגדי זהב, ומדוע אין חשש שבעבודת חוץ יתעורר קטרוג על ידי בגדי זהב.

ונראה לפרש בזה עפ"י מה ששמעתי מפי הקדוש של הגה"ק בעל ה"דברי יואל" מסאטמאר זצוק"ל, שביאר טעמו של אברהם אבינו שהקפיד להתפלל על סדום בהיותו יחיד - ולא לקח עמו את אליעזר כדרכו בשאר מסעותיו, [וכמבואר בחולין צ"א ע"ב, ובתוס' שם ד"ה מהכא, עיי"ש], מפני שלא רצה שאחרים ישמעו אותו מלמד זכות על רשעים, שחשש שמא ידמו שאכן יש לסדום צדדים של זכות, ואז יתחברו אליהם, וילמדו ממעשיהם, ולכן לא לימד עליהם זכות אלא בהיותו יחיד - בינו לבין קונו בלבד. והוסיף הגה"ק זי"ע שכן הוא מנהג הצדיקים, שמצד אחד לוחמים בכל עוז מלחמת ה' נגד הפושעים - וכמבואר בתוס' בקידושין (ל"ב ע"ב ד"ה זקן) שהרשעים מצווה להכותם ולבזותם ולזלזל בהם, וכן אמר דוד המלך (תהלים קל"ט, כ"ב) "משנאך ה' אשנא ובתקומתך אתקוטט תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי", אך מאידך כשהם עומדים ביחידות בתפילה בינם לבין קונם, היו מחליפים הנהגתם ומלמדים זכות על הרשעים, וטוענים שהרשעים הללו אנוסים שנמצאים כל כך הרבה זמן בגלות אצל העכו"ם עד שנתערבו בגויים ולמדו ממעשיהם, ועי"ז היו ממתיקים הדינים ומבטלים כמה גזירות.

[והיה מובן מדבריו אז, שהוא רומז על הנהגתו, שאע"פ שהוא עצמו לוחם נגד הפושעים ומדבר בגנותם ומזהיר להתרחק מהם ומשיטתם בתכלית הריחוק, אבל מ"מ כאשר הוא מתפלל לה' בינו לבין קונו, הרי הוא רגיל ללמד עליהם זכות, ומבקש מהקב"ה שידון אותנו לכף זכות, ויראה בעניינינו לאחר שכבר עברנו מבול של אש בשואה האיומה שרבי רבבות נהרגו ונשחטו ונחנקו - אנשים נשים וטף]. ומעתה עפ"י יש לבאר בדרך זו גם בביאור חילוק הנהגת הכהן גדול בין היותו בתוך קדשי הקדשים להיותו בחוץ, שבעבודת חוץ כיון שהציבור היו רואים את הכהן גדול בעבודתו, אז אדרבה היה צריך בדווקא שהציבור יראו את בגדי הזהב ויזכרו בחטא העגל כדי שיתעוררו לשוב בתשובה, ובמקום שיש חובת תוכחה, אין מקום לומר שראוי להסתיר את החטא כדי שלא לקטרג, אלא אדרבה, חובת כל רב בעירו להוכיח את הקהל ולהזכיר את פירצות הדת בלשון ברורה בלא לחפות על הדברים, ורק כאשר נכנס הכהן

גדול לקודש הקדשים, והתבודד עם קונו כשהוא נסתר מעיני כל רואה, אז היה מליץ טוב על ישראל ומחפה על פשעיהם, ומפיל תחינתו לפני הקב"ה שירחם עליהם כי אין עם קדוש כמותם, ולכן לא היה לובש אז בגדי זהב, כדי שלא להזכיר את חטא העגל, (וכעין זה פירש באזנים לתורה מהגר"ז סורוצקין זצ"ל).

טעם הדבר ששני השעירים היו שווים במראה בקומה ובדמים

"ונתן אהרן על שני השעירים גורלות, גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל" (ט"ו, ח). ידוע מה שאמרו חז"ל (יומא ס"ב ע"א) "שני שעירי יום הכפורים מצותן שיהיו שניהן שוין במראה ובקומה ובדמים ובלקיתן כאחד", וראוי להבין מהו הטעם שצריכים שני השעירים להיות דומים זה לזה במראה ובקומה ובדמים, והרי אין שום שייכות ביניהם, שהרי שער אחד היה הולך לה', והשעיר השני לעזאזל והוא מיועד לרצות את הס"מ כשחוד עברו (עי' ברמב"ן כאן), ומה טעם יש להשוות בין שני הדברים הרחוקים זה מזה כרחוק מזרח ממערב. ונראה שלהורות בא שכוחות הקדושה וכוחות הטומאה הם לעולם שווים זה לזה, ש"זו לעומת זה עשה האלוקים", והאדם עומד באמצע בין שני דרכים שקולים העומדים לפניו, ובידו הכח לבחור אם בטוב או ברע ח"ו, וצריך האדם להגביר את הטוב על הרע. ועוד יש לפרש בזה שבא להורות לאדם להשוות בין כוחות הטומאה לכוחות הטוב, ועל דרך מה שנאמר "מאויבי תחכמי מצוותיך", והיינו להתבונן כמה הרשעים מוסרים נפשם כדי להצליח ולהגיע למטרותיהם השפלות ברדיפת הדת, וללמוד מהם כמה מסירות נפש וכוחות עצומים צריכים אנו להשקיע במלחמה למען שמירת הדת וקיום התורה. וכן אמר הקדוש ה"פפץ חיים" "הרשעים עובדים לשקר באמת, ואנו עובדים לאמת בשקר", וכוונתו שהרשעים נלחמים עבור דרכם שהיא דרך השקר עם כל האמת והתמסרות הלב הפנימי, שכל טצדקי שיש ברשותם הם מפעילים נגד האמת, אבל לדאבון כל לב אנו שעובדים לאמת והיינו לדרך התורה שהיא הדרך הנכונה, אין זה אלא בדרך שקר - משפה ולחוץ ובלא התלהבות פנימית ומסירות נפש מתוך נקודת האמת שבקרבינו. ובספר "באר יוסף" פירש עוד בדרך רמז להתעורר מזה לחובת התשובה, שאע"פ ששני השעירים ביום הכיפורים היו שווים ממש במראיתם החיצוני במראה ובקומה ובדמים, אבל החילוק ביניהם היה עצום ונורא, שאחד מהם דמו היה מגיע לקדשי הקדשים, אבל השני היה הולך לעזאזל - לכוחות הטומאה, וכמו כן גם יכולים שני אנשים להיראות כלפי חוץ אותו הדבר, אבל החילוק ביניהם נוקב עד התהום, שזה ששב בתשובה כראוי זוכה להתקרב לקב"ה, אבל השני שאינו שב בתשובה ורק אומר את נוסח הווידי שקבעו בתפילה, עלול להגיע לבסוף למצב שנשמתו תלך לעזאזל להיכרת מהקב"ה רח"ל, ואוי לה לאותה בושה, ה"י.

דברים שנאמרו בסוף ה"שיעור כללי" לבני הישיבה לאור המצב

ודעת תורה ממרן רבינו שליט"א בעניין חובתנו לפעול לפתיחת החיידרים והישיבות בעת הזאת

תחת המרפסת לשמוע הדברים, וחלקם האזינו דרך הטלפון, ובדברים דלהלן הבאנו דברי חיזוק שנאמרו לאחר ה"שיעור כללי" לבני הישיבה לאור המצב:

"בחורים נמצאים עכשיו בניסיון גדול, אין עכשיו פיקוח על הבחורים בידי אדם, ולכאורה כל אחד יכול לעשות מה שהוא רוצה, אמנם אף שבדיני אדם אין פיקוח, אבל בדיני שמים יש פיקוח, עיני רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים", והפיקוח הזה קיים בכל רגע אף שאין רואים אותו.

בזמן כזה קשה ללמוד כרגיל, אמנם כבר אמרו חז"ל (אבות ה' כ"א) "לפום צערא אגרא", וכן אמרו חז"ל (ילקוט שמעוני קהלת תתקס"ח) "תורה שלמדתי באף נתקיימה לי", והרי מבואר שדווקא לימוד התורה שלומדים מתוך מסירות נפש, היא עומדת לאדם ונשארת בקרבו תמיד. והעיקר יש לכל אחד להיות קשור ודבוק בתורה במשך כל היום, ולא יהיה ח"ו בגדר "סטונדט לתורה" שבא רק להחכים בחכמת התורה גרידא, אלא יהיה "בן תורה" פשוטו כמשמעו, - שיהיה "בן" של התורה וכמו "בן" הקשור באביו בכל עת, וינהג כבן תורה בכל הליכותיו וברכותיו ובתפילותיו ובהנהגתו. ויש לראות שלא יהיה ח"ו רפיון בתורה בימים אלו, ובפרט - שאם חס ושלוש מתפרים בימים אלו, אז הרושם נשאר גם אחר כך לאורך זמן, וכמו שאמרו חז"ל (ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה) "אם תעזבני יום, יומיים אעזבך", ועלול להישאר הפגם גם אח"כ כשיחזרו לישיבה ויביא ח"ו נזק רב. וברמב"ם (פ"ג מהלכות ת"ת ה"א) מבואר שאפילו איבוד לילה אחד מתורה מזיק מאוד לאדם שלא יזכה בכתר תורה, וביאר בזה הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל שקניין התורה בא על ידי חיבור לתורה יום אחר יום ולילה אחר לילה - וכמו שרשרת שהכל מחובר זה בזה, וכשמפסיק האדם בלילה אחד הרי הוא קורע את חיבור השרשרת, וצריך להתחיל שוב מחדש את בנין התורה אצלו, שמה שהיה לו כבר התנתק על ידי איבוד הרציפות. ואנחנו מקווים בע"ה שתקופה זו לא תימשך במשך זמן רב, ובקרוב ממש נזכה שהבחורים יוכלו לחזור לישיבה, ולבנתיים כל אחד ואחד ינצל הזמן ללימוד התורה ויקבל על עצמו עול תורה, וכבר אמרו חז"ל (אבות ג' ה') "כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ", ובע"ה בזכות קבלת עול תורה, נזכה במהרה לישועת ה' ולכל טוב.

א.ה. מיד במוצאי חג שביעי של פסח, החל רבינו לפעול בכל עוז למען פתיחת החיידרים והישיבות מתוך שמירה על כללי הבריאות (כגון הרחקה וצמצום הקבוצות וכדו'), ואמר כי לא יתכן כזאת להשביח את הישיבות והחיידרים, וקרא מרן שליט"א לעסקנים ולראשי המוסדות לשבת ולטכס עצה למצוא דרכים לפתיחת מוסדות התורה מתוך שמירה על כללי הבריאות, והוסיף מרן שליט"א "דהכל תלוי בנו, ואם אנו נביע דעתנו שהתורה היא חיינו ולא נוכל לוותר על הישיבות שבזה תלוי כל חיינו, אז הם יניחו לנו לפתוח את הישיבות - מתוך שמירה על כללי הבריאות, אך אם אנו לא נתעקש על זה, הם גם לא יתנו לנו לפתוח המוסדות. מרן שליט"א הוסיף עוד בעניין זה, דחובתנו ללחום במסירות נפש למען זה, והביא מה שכתב ה"משך חכמה" (ס"פ תרומה) ז"ל "דעל תלמוד תורה דרבים צריך למסור עצמו למיתה ולסכן עבור זה", והוכיח כן ממה שיהושע נענש על שלא עסק בתורה בעת המלחמה, עיי"ש. ואמנם מסתברא דאין כוונת המשך חכמה שצריך להכניס עצמו לסכנה גמורה אלא רק במקום שאין הסכנה קרובה כ"כ [וכמו שיובא להלן בסמוך], ובכל מה שנוגע להלכה למעשה הרי יש לבדוק כל מקרה לגופו, ומה עוד שכאן אין הנידון רק שלא להינזק אלא גם שלא להזיק, אבל עכ"פ הכא שיכולים לסלול דרך מסוימת לפתיחת המוסדות מתוך שמירה על כללי הרפואה, בוודאי מחויבים אנו בזה. (ויעויין בתשובות והנהגות ח"ה סי' שצ"ט, שם האריך רבינו בדיון זה וביאר דאין הכוונה שצריך להכניס עצמו לסכנה גמורה אלא רק במקום שאין הסכנה קרובה, וכתב ז"ל: "ונראה שהגאון בעל 'משך חכמה' לא נתכוון שראוי להסתכן במקום שהסכנה אינה קרובה, עבור ת"ת דרבים, אלא נתכוון שראוי להסתכן במקום מגני ומצלי וגדול זכות ת"ת דרבים יותר מכל מצוה אחרת כיון שתורה מגני ומצלי וגדול זכות ת"ת דרבים. ומה עוד, שעצם הדבר שאינו מחשיב את התורה שהיא חיינו לסכן את נפשו עבורה, זה גופא היה קטרוג גדול בעת הסכנה במלחמת יהושע, וכמבואר במגילה (ג': עיי"ש).

בתחילת השבוע מסר מרן רבינו שליט"א "שיעור כללי" דרך מרפסת ביתו לתלמידי הישיבה בסוגיא דמכירי כהונה בב"ב ק"ג ע"ב [באופן שחלקם התאספו